

Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

■ Jednalo Ústředí OSŽ	str. 2
■ Pracovněprávní školení	str. 3
■ Podpůrný fond OSŽ	str. 4
■ Odbory a ekonomika	str. 5
■ Vedení NeRV informuje	str. 7
■ BOZP	str. 8
■ O zdraví...	str. 9
■ Sport – pétanque	str. 10
– VI. seniorské hry	str. 11
■ Tip na dovolenou	str. 12
■ Blahopřejeme	str. 12

Výjezdní jednání Nedrážního republikového výboru Odborového sdružení železničářů, které se konalo 14. září v Kořenově, řídil jeho místopředseda Tomáš Šlachta, hlavní zprávu přednesla místopředsdkyně OSŽ a předsdkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková
Foto: Filip Houdek

Konference

ASOCIACE SAMOSTATNÝCH ODBORŮ

plně prokázala důležitost aktivity odborářů

Především odboráři se totiž postavili proti nekompetentním počínům současné vlády zakompovaných do tzv. záchranného balíčku

Připravil Milan Sedlák

Výjezdní jednání NeRV OSŽ, které se konalo 14. září v rekreačním zařízení Odborového sdružení železničářů v Kořenově v hotelu Lesní chata, řídil místopředseda **Tomáš Šlachta**.

Místopředsdkyně OSŽ a předsdkyně Nedrážního republikového výboru OSŽ

Bc. Renata Dousková seznámila přítomné s informacemi z jednání odborových orgánů a především o konání Mezinárodní konference ASO, která se pod názvem **Budoucnost kolektivního vyjednávání v ČR a dopady technologických**

změn v důsledku digitalizace a automatizace na požadavky na pracovní kompetence zaměstnanců konala v úterý 12. září v pražském hotelu Olšanka.

Nedílnou součástí konference byly odborné prezentace. Byly zaměřeny na **Změny pracovních podmínek a kvality pracovního života v ČR a jejich vliv na zdraví a bezpečnost zaměstnanců**, na **Budoucnost kolektivního vyjednávání v ČR**, na **Vliv postupující automatizace a digitalizace na pracovní kompetence zaměstnanců**, na **Možnosti zapojení zaměstnanců do kolektivního vyjednávání a Důstojnou práci**. Všim se ovšem prolnalo kolektivní vyjednávání.

Pokračování na str. 2

STALO SE:

► Ještě 316 tisíc řidičů by si do konce roku mělo vyměnit řidičský průkaz, zažádat si mohou on-line díky Portálu dopravy

► Ve středu 20. září odstartoval v Boskovické první ze série Veletrhů středních škol pod názvem „Tak kam?“. Zúčastnilo se 12 středních škol

► Drážní úřad vydal úřední povolení k provozování Jindřichohradeckých úzkokolejných drah

► Na jižní Moravu zavítá prezident Petr Pavel s manželkou. Navštíví Moravský kras i tornádem zasažené Hrušky

► Září – především začátek školního roku – je v dopravě rizikovým obdobím, řidiči i děti by měli předcházet vážným nehodám

► Prezident podepsal novelu bodového systému. Změny začnou pro řidiče platit od ledna 2024

► První souprava ComfortJet dorazila na zkušební okruh do Velimi. Začínají tak rozsáhlé zkoušky a schvalování těchto jednotek

► Na tři stovky účastníků z řad odborné veřejnosti se sjely do pardubického kongresového centra, kde ve čtvrtek 7. září 2023 proběhla XII. dopravní konference

► Putovní pohár předsedy OSŽ si po roční pauze znovu odvezli hráči Správy železnic

Konference

ASOCIACE SAMOSTATNÝCH ODBORŮ plně prokázala důležitost aktivity odborářů

Především odboráři se totiž postavili proti nekompetentním počínům současné vlády zakompovaným do tzv. záchranného balíčku

...nost kolektivního vyjednávání v ČR
a dopady technologických změn
...ce a automatizace
...kompetence zaměstnanců

Kongresový sál, Hotel Olšanka

Dokončení ze str. 1

To bylo rovněž obsahem jednání NeRV OSŽ. V některých firmách probíhá bez problémů, jinde jednání neprobíhají ke spokojenosti základních organizací OSŽ. V těch pomáhá situaci řešit vedení NeRV.

Mnohdy se vyskytují komplikace v samotné základní organizaci. Například ve společnosti NYMWAG CS i při nově zvoleném předsedovi se činnost nezlepšila. Základní organizace nereaguje na výzvy vedení NeRV a její činnost tak bude pravděpodobně zrušena. Vyřešit bude však třeba probíhající vybírání členských příspěvků – kam a jak jsou odváděny?!

Problémem je, že se často kolektivní smlouvy ze strany zaměstnavatelů nedodržují. Na odborech je, aby došlo k nápravě.

Co se týče navyšování mezd, je tu velké rozpětí – od dvou do patnácti procent. Záleží to na velikosti společností, potřeb zvýšeného počtu zaměstnanců a množství zakázek.

V průběhu jednání byly rovněž zmíněny seniorské hry, novela zákoníku práce, Podpůrný fond OSŽ a bezpečnost a ochrana zdraví při práci. Těmto oblastem se věnujeme v samostatných článcích tohoto vydání Nedrážního Obzoru.

Místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně Nedrážního republikového výboru OSŽ Bc. Renata Dousková na závěr přítomným zástupcům výborů a základních organizací NeRV OSŽ přednesla připravené vystoupení na Ústředí OSŽ, informovala je tedy o připravovaných jednáních ke kolektivním smlouvám ve všech společnostech, které spadají pod nedrážní republikový výbor a také o tom, že zaměstnavatelé si uvědomují, že doba není jednoduchá, ale zatím vyčkávají na vyjádření sněmovny ohledně vládního balíčku a také na novelu zákona o pracovní době. Pozitivní zprávou z Doprav-

ního podniku města Brna byla informace, že se nechystá navýšení jízdného. Jeho hospodářské výsledky se pohybují v plusových číslech, neboť se zvýšil počet cestujících využívajících hromadnou dopravu.

Menší problémy se objevily u společnosti AZ servis, kde sice proběhlo několik jednání ohledně kolektivní smlouvy, ale nenabýlo platnosti, neboť smlouva není stále podepsaná.

Drážní úřad čeká organizační změna, která nastane od 1. 1. 2024 – na vedení byly zaslány připomínky.

Jak jsme uvedli, během výjezdního jednání Nedrážního republikového výboru OSŽ, které proběhlo ve dnech 13.–14. září v Kořenově, se konal také seminář o finanční gramotnosti s návazností na vládní balíček se zástupcem české pojišťovny Generali, který přítomným doporučil mimo jiné zatím nevypovídat stávající smlouvy, neboť jsou výhodnější a nastavené podmínky nepozbydou platnosti. Seminář prostřednictvím telemos- tu moderoval Jan Buchta, informace poskytoval Marek Zubřícký.

Poprve po prázdninové pauze, a to 20. září, přivítal předseda OSŽ Mgr. Martin Malý členy ústředí v domě Bohemika. Během kontroly úkolů předseda informoval o přípravě na prolongaci režijek na období nového jízdního řádu 2023/24 a také o probíhajícím jednání ČD a dotčených krajů ve věci podmínek využívání režijek u linky S6 v Moravskoslezském kraji a linky P1 na území Plzeňského a Karlovarského kraje. Problematika by měla být vyřešena v souladu s dosavadními pravidly dohodnutými mezi MD, ČD, SŽ a odborovými organizacemi. Vzhledem k tomu, že tato jednání ještě nejsou dokončena, nebudeme zatím podrobnosti zveřejňovat, naznačené

řešení by však mělo být pro držitele režijek relativně uspokojivé.

V další části jednání předseda OSŽ Mgr. Martin Malý připomněl dosavadní vývoj ohledně projednávání vládního ozdravného balíčku

ku projednávání zřejmě silně projeví. OSŽ proto bude celý proces i nadále pozorně sledovat a dle možností využívat případně další možnosti pro podporu prosazení odborových připomínek.

PROSAZENÍ ODBOROVÝCH PŘIPOMÍNEK K ÚPORNÉMU VLÁDNÍMU BALÍČKU POTŘEBUJE PODPORU

ního řádu 2023/24 a také o probíhajícím jednání ČD a dotčených krajů ve věci podmínek využívání režijek u linky S6 v Moravskoslezském kraji a linky P1 na území Plzeňského a Karlovarského kraje. Problematika by měla být vyřešena v souladu s dosavadními pravidly dohodnutými mezi MD, ČD, SŽ a odborovými organizacemi. Vzhledem k tomu, že tato jednání ještě nejsou dokončena, nebudeme zatím podrobnosti zveřejňovat, naznačené

ku a všechny kroky OSŽ dosud učiněné v této záležitosti (<https://www.osz.org/index.php/odborove-sdruzeni-zeleznicaru-ustredi/7061-projednavani-vladniho-uzporneho-balicku-vyberinformaci-z-jednani-p-osz-4-zari-2023>).

Nyní prochází vládní balíček a navržené pozměňovací návrhy projednáváním v parlamentu. Výsledek lze zatím pouze odhadovat, nicméně platí, že vládní koalice má v poslanecké sněmovně i senátu většinu, což se na výsled-

Vzhledem k posledním vypjatým událostem ústředí odhlasovalo, že na další – a to výjezdní jednání v Kořenově – oficiálně přizvou k diskusi předsedu ASO Bohumíra Dufku.

Ing. Bc. Petr Toman BA (Hons) dostal prostor připomenout, že je možné do konce září přejít ke Zdravotní pojišťovně ministerstva vnitra, a tím tak využít několik nabízených benefitů.

Daniela Houdková

JUDr. Petr Večeř – Pracovněprávní školení

APLIKACE NOVÉHO ZÁKONÍKU PRÁCE
poslední změny účinné od 1.1.2023 (2024) - odborová práva + LEGISLATIVA

FREKVENTOVANÉ INSTITUTY PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ
jednání se zaměstnavatelem
porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem

končení pracovního poměru
s.o.; CD, a.s.; CD Cargo, a.s. a nedrážních zam. subjektů; praktické

VA PŘI ZASTUPOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ
no orgánu vůči zaměstnavateli
ze základní organizace na vyšší orgán

NÍ SPRÁVY V PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAZÍCH (kontrolní)
kon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce
kon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů (ZZOÚ)
ce práv - ombudsman - zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv

Y - odpovědnost zaměstnance, zaměstnavatele
polečná odpovědnost;
Řád právní pomoci OSŽ;
PF OSŽ;
Právní pomoc v občanském životě;

- Desatero člena OSŽ - metodika,
- Pojištění odpovědnosti - metodika
- Pojištění - zvýhodnění

V rámci pracovně právního školení lektor JUDr. Petr Večeř hovořil také o Podpůrném fondu OSŽ, jeho naplňování a čerpání. Zaměřil se mimo jiné rovněž na Novelu zákoníku práce, která byla schválena Parlamentem České republiky. Po schválení Senátem a podpisu prezidenta ČR budou některé změny platit už na podzim 2023. Pouze jejich část (nárok na dovolenou u dohody) bude platit až od roku 2024.

Před začátkem letních prázdnin (ve středu 28. června 2023), schválil Parlament novelu zákoníku práce 2023. Změna zákona nyní čeká ještě na potvrzení v Senátu a na podpis prezidenta. Jakmile proběhnou i tyto poslední legislativní kroky a novela bude zveřejněna ve sbírce zákonů změny začnou platit (už na podzim 2023).

Novela zákoníku práce 2023 přináší velké změny (údajně je to největší změna za posledních 30 let).

Hodně se toho změní u práce na dohodu DPP a DPČ. Nově bude nárok na dovolenou, na příplatky za práci v noci, o víkendy nebo ve státní svátek a další změny.

Budou také nové podmínky pro práci na dálku (home-office). Mění se podmínky pro doručování dokumentů (včetně výpovědi email).

Poslanci také schválili prodloužené přesčasy ve zdravotnictví. Ale jenom do konce roku 2028.

Účinnost zákona (platnost změn), je naplňována hned po zveřejnění ve sbírce zákonů. Pouze některé změny (především se jedná o nárok na dovolenou pro dohody), budou platit až od začátku roku 2024. A několik výjimek bude platit pouze do konce roku 2028.

Dohodáři (lidé s dohodou DPP nebo DPČ) budou mít od začátku roku 2024 nárok na placenou dovolenou.

Na dovolenou u dohody bude nárok po odpracování minimálně 80 hodin (dohoda musí

být minimálně na 28 dní, je nutné odpracovat čtyři „týdny“ – čtyřnásobek fiktivní týdenní pracovní doby).

Za každých 20 odpracovaných hodin, bude nárok minimálně na 1,54 hodiny dovolené:

► **U dohody o provedení práce (DPP), může být nárok na 24 hodin dovolené za „rok“ (u DPP je maximálně 300 hodin za rok);**

► **U dohody o pracovní činnosti (DPČ), může být nárok na 80 hodin dovolené za rok (platí pro pracovní dobu 20 hodin/týden);**

► **Bude nárok i na proplacení nevyčerpané dovolené (při ukončení smlouvy).**

Nárok na dovolenou, ale není to jediné, co se má změnit pro dohodáře. Změn pro dohody je podstatně více:

► **Bude nárok na příplatek za práci o víkendy, ve státní svátek, v noci nebo ve ztíženém prostředí**

► **Po 180 odpracovaných dnech bude nárok požádat o standardní pracovní poměr na dobu neurčitou (převedení z dohody do pracovního poměru)**

► **Nově bude nárok na písemné zdůvodnění výpovědi (nyní je výpověď dohody bez důvodu, s výpovědní dobou 15 dní)**

► **Bude nárok na písemný rozpis směn – alespoň 3 dny předem**

Kromě změn v novele zákoníku práce 2023 se ale pro dohody připravují i další změny.

V konsolidačním balíčku (úsporná opatření, daňová reforma, důchodová reforma) nezapomněla vláda ani na dohodáře.

Od ledna 2024, by se měly všechny dohody povinně evidovat na ČSSZ. Od určité výše měsíčního příjmu bude vznikat povinnost platit pojištění:

► Příjem nad 25 % průměrné mzdy (cca 10 000 Kč) u jednoho zaměstnavatele

► Příjem nad 40 % průměrné mzdy (cca 16 000 Kč) u více zaměstnavatelů

Pokud by zaměstnanec neoznámil další sjednané dohody (u jiných zaměstnavatelů), pak mu může hrozit, že bude vše platit sám (cca 36,5 % ze mzdy by šlo na povinné sociální pojištění, a k tomu i zdravotní a daně, tj. více než polovina výplaty).

Novela zákoníku práce 2023 by znamenala riziko pro zdravotnictví. Prostřednictvím práce na dohodu se v nemocnicích (a v jiných zdravotnických zařízeních) obcházejí limity pro práci přesčas. Zrušení této přesčasové práce by ale mohlo způsobit vážný nedostatek potřebného personálu.

Poslanci tedy schválili výjimku, kdy ve zdravotnictví bude dočasně zavedena možnost delší přesčasové práce. Tato výjimka má ale platit jen do konce roku 2028.

Od začátku roku 2029 by i ve zdravotnictví mělo platit maximálně 150 hodin práce přesčas za rok (maximálně 8 hodin za týden).

Dočasná výjimka umožní ve zdravotnických zařízeních v průměru až 8 hodin dalších přesčasů týdně (u záchranné služby je to až 12 hodin přesčasů týdně navíc). Za tyto přesčasy navíc bude nárok na čtvrtinový příplatek za práci přesčas.

Pro těhotné ženy nebo pro rodiče s dětmi do 15 let byla schválena možnost zkrácení pracovní doby.

Už v roce 2023 (pravděpodobně na začátku podzimu), bude možné v zaměstnání požadovat zkrácení úvazku během těhotenství, nebo když máte malé dítě. Stejně tak ale bude nárok i na opětovné prodloužení zkráceného úvazku.

Zaměstnavatel bude moci zkrácení zamítnout jen při vážných provozních důvodech, a své rozhodnutí bude muset písemně zdůvodnit.

Podobně jako u zkrácení úvazku, budou mít těhotné ženy a rodiče dětí (tentokrát do 9 let) nárok pracovat i na dálku (práce z domu, home-office).

Zaměstnavatel bude opět moci home-office zamítnout jen při vážných provozních důvodech a své rozhodnutí bude muset písemně zdůvodnit.

Novela zákoníku práce 2023 také zakazuje přesčasovou práci pro těhotné ženy, nebo pro rodiče malých dětí.

Zaměstnavatel jim nesmí nařídit práci navíc (u běžných zaměstnanců může i nadále nařídit až 8 hodin přesčasů týdně – maximálně 150 hodin za rok).

Novela zákoníku práce 2023 přináší nové podmínky pro práci na dálku (podmínky budou platit již letos).

Na možnosti pracovat z domu (na dálku) se musí zaměstnavatel a zaměstnanec dohodnout:

► Zaměstnavatel může nařídit povinný home-office jen při specifických situacích (například pokud by byla další epidemie COVID, nebo epidemie nějakého jiného „neřádu“)

► Zaměstnanec si může o home-office požádat (na práci z domu ale není nárok automaticky)

Za práci z domu může být nárok na kompenzaci. Není to ale povinné (záleží na dohodě mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem).

Kompenzace za homeoffice může mít podobu paušální náhrady (příplatek za práci z domu). Aktuálně by se mělo jednat o necelé 3 koruny za hodinu (což by údajně mělo pokrýt například vyšší náklady na elektřinu, apod.).

Novela zákoníku práce 2023 mění podmínky pro doručování písemností v zaměstnání. Týká se to i výpovědi.

Pokud bude v pracovní smlouvě domluveno doručování písemností i formou emailu, pak bude moci zaměstnavatel **poslat výpověď na soukromý email zaměstnance**. Doručení výpovědi (nebo jiných písemností), může být i do datové schránky nebo i jinou formou.

Výpověď zaslaná emailem se bude považovat za doručenou po uplynutí určené doby (15 dní), i když zaměstnanec nepotvrdí převzetí výpovědi.

PODPŮRNÝ FOND OSŽ

Podpůrný fond Odborového sdružení železničářů (dále rovněž „PF OSŽ“), který vznikl v průběhu roku 1995, je výrazem solidarity členů OSŽ a dalších fyzických a právnických osob, které do něj dobrovolně přispívají. Zástupci zaměstnanců (členové OSŽ) v dozorčích radách u zaměstnavatelských subjektů do něj přispívají pravidelně v průběhu roku, ostatní většinou jedenkrát ročně, je tedy naplňován průběžně.

Jeho stěžejním úkolem je podpořit členy OSŽ, respektive jejich rodinné příslušníky při těžkých životních a sociálních situacích (např. z důvodů zdravotních, úmrtí člena rodiny, přírodní katastrofy a dále operace smyslových orgánů /očí/ z důvodu zachování specifické zdravotní způsobilosti a tím i zaměstnání - pracovně-právního vztahu apod.), na jejichž zmírnění jejich finanční a hmotné prostředky nestačí. PF OSŽ je majetkem OSŽ, právo hospodaření s ním má Představenstvo OSŽ.

Žádost o přiznání dávky z PF OSŽ musí být adresována na OSŽ-Ústředí, sociálně-právnímu oddělení OSŽ (dále rovněž „SPO OSŽ-Ústředí“) prostřednictvím příslušného odborového orgánu, tj. závodního výboru základní organizace OSŽ (dále rovněž „ZV ZO OSŽ“), kde je nebo byl (úmrtí) žadatel členem OSŽ. Žádost o přiznání dávky z PF OSŽ (včetně přílohy) musí být řádně a čitelně vyplněná, potvrzená s vyjádřením ZV ZO OSŽ, včetně stanovení doporučené výše dávky z PF OSŽ. Uvedenou žádost je třeba doložit písemnostmi, které ji dokumentují.

Maximální částka je stanovena v souladu se Statutem Podpůrného fondu OSŽ ve výši 30 000 Kč.

Schválené finanční částky se pohybují od 5 000 Kč do 20 000 Kč. Nejnižší schválená částka může být ve výši 1 000 Kč a nejvyšší ve výši 30 000 Kč (v případech stanovených Statutem Podpůrného fondu OSŽ).

Všechny žádosti o dávku z PF OSŽ jsou evidovány na ZV ZO OSŽ a na SPO OSŽ-Ústředí, které předkládá po ověření a zpracování důvodové zprávy žádosti k rozhodnutí Předsta-

venstvu OSŽ. O přiznání dávky, její výši nebo možné opakovatelnosti nebo i o její nepřiznání rozhoduje Představenstvo OSŽ na základě žádosti podané žadatelem (členem OSŽ), případně jeho rodinným příslušníkem. Představenstvo OSŽ při projednávání a rozhodování o přiznání dávky přihlíží k vyjádření příslušného ZV ZO OSŽ. SPO OSŽ-Ústředí sdílí písemné stanovisko Představenstva OSŽ žadateli a příslušnému ZV ZO OSŽ. Hospodářsko-finanční oddělení OSŽ-Ústředí zabezpečuje vyplacení jednotlivých dávek z PF OSŽ ve spolupráci s funkcionáři OSŽ-Ústředí a funkcionáři příslušné ZO OSŽ.

Pro zasílání finančního příspěvku do PF OSŽ je k dispozici účet číslo:

35-2000264339/0800

Žádáme všechny ZV ZO OSŽ a jejich předsedy, aby v rámci možnosti ZO OSŽ přispívali finanční částkou do PF OSŽ. V případě, že ZV ZO OSŽ nepřispěje do PF OSŽ, Představenstvo OSŽ je připraveno, v souladu se Statutem PF OSŽ,

tuto skutečnost zohlednit při schvalování žádosti o přiznání dávky z PF OSŽ.

Luděk Šebrle,
analytik rozborář
JUDr. Petr Večeř,
vedoucí SPO OSŽ-Ústředí
Foto: Filip Houdek

Jeden z autorů článku Luděk Šebrle

Foto: Filip Houdek

Kopli jsme si „přátelák“

Zdroj:
podnikový časopis
OHLA ŽS, a.s.

Divize Železnice společnosti OHLA ŽS se podílela na MODERNIZACI TRATI MEZI SOBĚSLAVÍ A DOUBÍM U TÁBORA

Od září 2019 do května letošního roku probíhala realizace velkého železničního projektu s oficiálním názvem „Modernizace trati Veselí n. L.–Tábor – II. část, úsek Veselí n. L.–Doubí u Tábora, 2. etapa Soběslav–Doubí“. Výsledkem je dvoukolejná novostavba trati v délce 8,8 kilometru mezi Soběslaví a Doubím, po níž budou vlaky po instalaci evropského zabezpečovače ETCS jezdit rychlostí až 200 km/h. Zhotovitelem zakázky, díky níž se podstatně zkrátila doba jízdy mezi Prahou a Jihočeským krajem, byla Společnost Soběslav–Doubí. Divize Železnice společnosti OHLA ŽS zajišťovala práce pro společnost STRABAG Rail jako lídra sdružení. O zkušenostech z realizace se v následujícím, poněkud netradičním textu, podělil manažer výroby této divize.

V předchozích týdnech dokončila divize Železnice poslední terénní úpravy na dalším významném železničním projektu, kterým výstavba přeložky trati v úseku Soběslav–Doubí bezesporu je. Jednalo se o další projekt takzvané stavby „na zelené louce“, který byl zahájen v průběhu realizace naší pilotní železniční stavby „Modernizace trati Sudoměřice–Votice“, takže obě následně probíhaly současně.

Zatímco stavbu Sudoměřice–Votice realizuje divize Železnice jako výhradní dodavatel za přispění několika ostrálených subdodavatelů typu Eurovie, na projektu Soběslav–Doubí jsme naopak my byli vyzváni zakopat si našimi bagry na cizím hřišti, konkrétně TJ Sokol Strabag. Ačkoliv se při takové konstelaci občas nemůžeme ubránit obavám z přílišné tvr-

dé hry domácích hlavně v oblasti fakturace, jakož i ovlivňování výsledku úplatným rozhodčím, dodali jsme si odvahy a pozvání přijali. Ostatně „zelená louka“ byla geodety lákavě nalajnována, míč je – jak známo – kulatý a zápas vždycky začíná v Masteru za stavu 0:0.

Po podrobnějším prostudování projektové dokumentace někteří z nás podléhali doslova euforii. Konečně posuďte sami: délka úseku, kubatura zářezů, kubatura náspů, kubatura konstrukčních vrstev, drenáže, monolitická odvodnění, odvodnění z betonových prefabrikátů: 2 980, 247 446, 28 605, 13 280, 2 563, 1 736, 3 652. Lepší podmínky jsme si opravdu nemohli přát.

Vedení divize dokonce v této souvislosti přišlo s převratnou myšlenkou využít faktu, že stavba Soběslav–Doubí je zhruba o 40 km jižněji a o 80 výškových metrů níže než projekt Sudoměřice–Votice, a mohla by být tudíž zrealizována v průběhu zimní technologické přestávky stejným týmem. Vedoucí projektu Pavel Walder a stavbyvedoucí Josef Svoboda se sice zpočátku, snad z vrozené skromnosti, zdráhali tento úkol přijmout, ale při následné návštěvě kanceláře ředitele museli konstatovat, že myšlenka využít zimní technologické přestávky jedné stavby k realizaci stavby jiné je přinejmenším pozoruhodná.

Celá koncepce se bohužel zhroutila již během neúměrně zdoluhavého archeologického průzkumu, kdy byl ohledání podroben i námi dovezený kámen na zpevnění přístupových cest a na přetřes přišla dokonce hy-

potéza, že jde o pozůstatky opevňovacího valu z pozdní doby bronzové. Následně bylo po otevření zářezu zjištěno, že v rozporu s geotechnickým průzkumem je zářez složen z neúnosných jíílů s vysokou plasticitou, střídaných ještě neúnosnějšími vátými písky. K dovršení vši smůly pak přišla v polovině realizace změna projektu z rychlosti 160 km/h na 200 km/h. Není překvapivé, že stavbyvedoucí měl následující víkend hlavu v pejru a já jsem si nad pečlivě vypracovanými finančními plány připadal jako moje babička při luštění křížovky, když do volných políček s oblibou vpisovala nazdařbůh písmenka, snad pro radost z činnosti samé.

Ale jak už to v naší firmě naštěstí bývá, stavbyvedoucí a jeho tým to nakonec stejně stihli postavit, vedoucí projektu stejně zvládl sehnat a zkoordinovat všechny potřebné subdodávky a zuřadovat všechny změnové listy a možná si při všem tom kalupu ani nevšimli, že vlastně dělají na dvou výjimečných zakázkách najednou. Ale my, moudré vedení, jsme si toho všimli, vážíme si toho, děkujeme jim, a dokonce zvažujeme i jejich zařazení do nově se rodícího týmu pro zahraniční stavby.

Ing. Jan Kohlíček,
manažer výroby
divize Železnice
OHLA ŽS, a.s.

▼ Foto: Nová trať včetně zastávky
Doubí u Tábora

Modernizace lokomotiv řady 742 od společnosti CZ LOKO pokračuje

Společnost CZ LOKO, která získala zakázku na kompletní modernizaci čtrnácti lokomotiv řady 742 na EffiShunter 1000M, předala první modernizované hnací vozidlo Českým drahám. Další budou následovat v průběhu letošního roku. Vybaveny jsou například i evropským zabezpečovačem ETCS.

Společnost CZ LOKO má s modernizací lokomotiv řady 742, přezdívané například jako „kocour“ nebo „bangle“, již zkušenost. Podobnou proměnu dělala totiž i pro jiné dopravce. Hnací vozidla řady 742 se vyráběla v letech 1977 až 1986 a po modernizaci z nich budou prakticky nová vozidla.

„Během modernizace dochází k využití původních podvozků a hlavního rámu vozidla včetně provedení jejich úprav souvisejících s modernizací. Vozidlo je vybaveno novou kabinou, novým hnacím soustrojím a také novými rozvody pneumatické a elektrické výzbroje. Pomocné pohony jsou také elektrické. Oproti původní lokomotivě bude mít ta modernizovaná nižší kapoty, které tak umožní lepší rozhle-

dové poměry ze stanoviště strojvedoucího,“ říká Michal Kraus, místopředseda představenstva a náměstek generálního ředitele ČD pro servis.

„Komplexní modernizace lokomotiv řady 742 na EffiShunter 1000M je také součástí naší Strategie 2030, v rámci které dojde k obnově významné části vozidlového parku. Tyto lokomotivy jsou určeny pro výkon na nezávislé trakti na koridorech vybavených evropským zabezpečovačem ETCS. Pod jeho výhradním dohledem bude zajištěn provoz na vybrané železniční síti od ledna 2025,“ říká Jiří Jeřeta, člen představenstva a náměstek generálního ředitele ČD pro osobní dopravu.

„Cílem projektu je nejen zásadní zvýšení efektivity provozu, komfortu a bezpečnosti obsluhy, prodloužení životnosti lokomotiv řady 742, ale také zásadní zrychlení a zlevnění budoucí údržby těchto vozidel. Lokomotivy původní výroby ČKD jsou nyní primárně v oblasti údržby extrémně drahé a navíc dochází k zásadnímu nedostatku náhradních dílů. Projekt komplex-

se tímto moderním trendem údržby floty vydává,“ říká Josef Gulyás, místopředseda představenstva a generální ředitel CZ LOKO.

Původní plán počítal s dokončením modernizace všech 14 lokomotiv do roku 2024. Společnosti CZ LOKO se podařilo celou sérii modernizace urychlit a celá zakázka by měla být hotova ještě v letošním roce. První modernizované vozidlo již bylo Českým drahám předáno, v těchto dnech proběhne předání druhého a následně bude probíhat převímka všech dalších modernizovaných vozidel. Pokud vše půjde podle plánu, poslední modernizovaná lokomotiva řady 742 by měla být předána v prosinci tohoto roku.

Vozidlo po modernizaci splňuje všechny závazné normy EN, ČSN, TNŽ, technické specifikace interoperability TSI a ustanovení příslušných vyhlášek UIC nutných pro uvedení drážních vozidel do provozu v České republice a na Slovensku. Modernizované lokomotivy jsou také vybaveny online monitoringem a diagnostikou a novou generací trakční a pomocné výzbroje. Původní podvozek i rám prochází také hlavní opravou a mnoha úpravami. Výkon spalovacího motoru 1000 kWh umožňuje maximální rychlost 100 km/h.

Součástí modernizace je i dosazení mobilní části ETCS

V rámci koncepce obnovy je řada 742 společně s řadou 750.7 výhledově určena pro zajištění traťových výkonů na tratích vybavených ETCS. Budou využívány např. pro zajištění vozby při napěťových výlukách, pro zajištění přepravy nevhodných prostředků (nehodový vlak) a v neposlední řadě pro provozní dispozice a přepravy dopravce, případně další požadované výkony v nezávislé trakti.

Zdroj: České dráhy, Daniel Matoušek

ní modernizace řady 742, kdy kromě části původních podvozků a hlavního rámu jde prakticky o nové vozidlo, si kromě splnění definovaných technických a kvalitativních parametrů klade za cíl zrychlení a tím zlevnění budoucí periodické údržby. Jsme velice rádi, že speciálně národní dopravce České dráhy

Podobu Suchdolského mostu na chystané severní části Pražského okruhu určí mezinárodní architektonická soutěž

Ředitelství silnic a dálnic ČR vyhlásí do konce letošního roku mezinárodní architektonickou soutěž na budoucí podobu Suchdolského mostu přes Vltavu, který je součástí chystané stavby severní části Pražského okruhu mezi Suchdolem a Březiněvsí. Zástupce dotčených obcí, Hlavního města Prahy a Středočeského kraje o tom na pravidelné koordinační schůzce informoval ministr dopravy Martin Kupka. Vedení ŘSD též oznámilo, že letos na podzim by mělo dojít k veřejnému projednání posouzení vlivu staveb severní části okruhu v úsecích Ruzyň–Suchdol–Březiněves na životní prostředí (proces EIA), což je nutnou podmínkou pro další postup v přípravě staveb.

„Připravovaný Suchdolský dálniční most bude jednou z dominant severní části Pražského okruhu. Proto jsme se rozhodli jít při jeho přípravě cestou transparentní architektonické soutěže, ze které vzejde inženýrsky i architektonicky cenná stavba,“ říká ministr dopravy Martin Kupka. „Jedná se z naší strany o další vstřícný krok směrem k zástupcům dotčených městských částí a obcí, abychom našli takovou variantu severních částí okruhu, která bude představovat co nejmenší zásah do okolí,“ dodává Kupka. Ministr také avizoval, že prověří možnost vypsání architektonických soutěží i u dalších plánovaných mostních konstrukcí na trase okruhu.

„Úspěšná výstavba těchto důležitých a složitých dopravních staveb je závislá na dobré koordinaci mezi jednotlivými aktéry. Proto jsem rád, že naše společná jednání s městskými částmi, která jsem zavedl po nástupu do funkce, jsou konstruktivní a daří se nám řešit hlavní problémy. Jsem s Prahou i našimi investičními organizacemi v kontaktu a všechny vzniklé problémy operativně řešíme,“ řekl Kupka.

Plánovaná délka Suchdolského mostu, který bude umístěn mezi levým břehem Vltavy v Sedlci a pravým břehem řeky v Zámčích, je 606 metrů. Stane se součástí úseku SOKP 519 mezi Suchdolem a Březiněvsí. Začátek stavby je aktuálně plánován na rok 2027.

Filip Medelský, tiskový mluvčí MD ČR

Odměňování zaměstnanců při práci ve svátek

Přestože v poslední době je zaměstnanec upřednostňována flexibilní forma pracovní doby, stále ještě existují provozy, kde je zaměstnavatelem nařizována práce ve svátek.

Podmínky, podle kterých může zaměstnavatel nařídít práci ve svátek, jsou upraveny v zákoníku práce. Nutno poznamenat, že za svátky nelze počítat práci v neděli. Státní svátky jsou vymezeny zákonem č. 245/2000 Sb. (1. leden, 8. květen, 5. a 6. červenec, 28. září, 28. říjen, 17. listopad a další svátky – Velký pátek a Velikonoční pondělí, 1. květen, 24.–26. prosinec).

Pokud zaměstnavatel z vážných provozních důvodů nařídí práci přesčas na období pracovního klidu, kam patří i svátky, zaměstnanci náleží nejen příplatek za práci přesčas, ale i mzda za práci ve svátek. Práci přesčas rovněž řeší zákoník práce, který určuje, za jakých podmínek ji může zaměstnavatel práci nařídít.

Rozhodující pro výplatu mzdy ve svátek je stanovený rozvrh pracovní doby určený zaměstnavatelem. V případě změny rozvrhu práce je zaměstnavatel povinen o tomto informovat zaměstnance nejpozději dva týdny před začátkem období, na něž je pracovní doba rozvržena.

Případně-li svátek u jednostranného pracovního režimu na pondělí až pátek, zaměstnanec v den svátku nepracuje, započítává se do jeho fondu pracovní doby a svátek nenapracovává. V případě, kdy svátek připadne na dny nepřetržitého odpočinku v týdnu, zaměstnanec by stejně nepracoval, týdenní pracovní doba se nemění.

U vícesměnného pracovního režimu, kam patří nerovnoměrně rozvržená pracovní doba, je zaměstnavatel povinen vypracovat pracovní režim s týdenní pracovní dobou 37,5

hod. Dny odpočinku mezi směny mohou připadnout na jiné dny, než sobota a neděle. Stejně tak může práce ve svátek připadnout na pracovní směnu. V tomto případě svátek nehraje roli a do týdenní pracovní doby se započítává a zaměstnanec podle rozvrhu směn má volno nebo pracuje.

Za dobu práce ve svátek náleží zaměstnanci dosažená mzda a náhradní volno v rozsahu práce konané ve svátek, které mu poskytne před uplynutím 3 měsíců. Zaměstnanec se může dohodnout se zaměstnavatelem, že na dobu práce ve svátek preferuje příplatek, ve výši průměrného výdělku místo náhradního volna.

R.D.

Výše podpory v nezaměstnanosti pro rok 2023

Podpůrní doba v nezaměstnanosti je časově omezená, přičemž starší uchazeči ji mohou dostávat déle, protože se vychází z toho, že si najdou práci hůř než mladší lidé. Proto je rozhodující věk v den podání žádosti.

Stát v roce 2023 vyplácí podporu v nezaměstnanosti následovně:

- pěti měsíců uchazeči do 50 let věku,
- osmi měsíců uchazeči nad 50 do 55 let,
- jedenácti měsíců uchazeči nad 55 let věku.

Podle Úřadu práce ČR jsou zlomovým okamžikem 50. a 55. narozeniny, a to ve prospěch uchazeče. V případě, kdy je vám v době žádosti 50 let (včetně dne 50. narozenin), máte nárok na podporu po dobu až osmi měsíců. A když požádáte v 55 letech (včetně dne 55. narozenin), můžete ji čerpat až jedenáct měsíců.

Výše podpory v nezaměstnanosti se vypočítává od vašeho průměrného měsíčního výdělku za předchozí kalendářní čtvrtletí v posledním zaměstnání. Výše podpory postupně klesá.

■ První dva měsíce dosahuje 65 % průměrného čistého výdělku uchazeče.

■ Další dva měsíce klesne na 50 % průměrného čistého výdělku uchazeče.

■ Po zbytek podpůrní doby klesne na 45 % průměrného čistého výdělku uchazeče.

■ Pokud jste sami ukončili předchozí zaměstnání výpovědí nebo dohodou bez vážného důvodu, dostanete jenom 45 % po celou dobu čerpání podpory, tedy už od prvního měsíce.

Až vám skončí nárok na podporu v nezaměstnanosti – tedy po pěti, osmi nebo jedenácti měsících – a stále nenaleznete práci, budete dostávat dávku ve výši životního minima pro jednotlivce, tj. 4860 Kč. A když podle úřadu nebudete dostatečně aktivní, dají vám jenom existenční minimum 3130 Kč.

V případě, kdy jste od zaměstnavatele obdrželi odstupné, nedostanete po odpovídající dobu podporu v nezaměstnanosti. Tu začnete čerpat až po uplynutí doby, kterou pokrývá odstupné.

Podpora se odloží a celková doba čerpání se nekrátí. Samozřejmě s výjimkou případů, kdy najdete novou práci dřív, než ji celou dočerpáte.

Jiná situace nastává, kdy podáte sami výpověď zaměstnavateli nebo ukončíte pracovní poměr dohodou. V případě, že ukončíte pracovní poměr sami nebo dohodou, snižuje se podpora už od prvního měsíce na 45 % předchozího čistého výdělku.

Výjimkou jsou situace, kdy jste pracovní poměr ukončili „z vážných důvodů“, který definuje zákon o nezaměstnanosti. Důvod výpovědi nebo rozvázání pracovního poměru dohodou je nutné vždy uvést v žádosti o podporu.

R.D.

Foto z jednání NeRV OSŽ pořídil Filip Houdek

ŽBLUŇK

Jestli patříte k těm, co dokážou spočítat hloubku studny pomocí vhozeného kamínku, klobouk dolů. Já se do výpočtů zamotala a za mne – tudy cesta nevede. Zajímavá informace, mimo nálezu strašidelně vypadajícího vzorečku, ale byla ta, že při pokusu s volným pádem ve vakuu, kulička i peří dopadnou ve stejný okamžik, což dokazoval už v 17. století Galileo Galilei (1564–1642). Nicméně, předmětem mého dnešního průzkumu jsou *povinnosti provozovatelů veřejných i soukromých studní využívaných k podnikatelské činnosti*, což se v našem případě týká zajištění kvality pitné vody na těch pracovištích, kde není ani veřejný vodovod ani dodávka balené vody a studna je jediným zdrojem zásobování pracoviště pitnou vodou.

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, § 53 odst. 1, mj. říká, že **prostor určený pro práci musí být zásoben pitnou vodou v množství postačujícím pro potřeby pití zaměstnance a zajištění předlékařské pomoci a teplou tekoucí vodou pro zajištění osobní hygieny zaměstnance. Co pitná voda je**, stanoví zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, § 3, odst. 1, je to mj. **veškerá voda v původním stavu nebo po úpravě, která je určena k pití, vaření, přípravě jídel a nápojů, voda, která je určena k péči o tělo, k čištění předmětů, které svým určením přicházejí do styku s potravinami nebo lidským tělem a k dalším účelům lidské spotřeby** a požadavky na její zdravotní nezávadnost a čistotu se stanovují hygienickými limity (mikrobiologické, biologické, fyzikální, chemické a organoleptické ukazatele). Teď pozor, z hlediska zákona **tzv. užitková voda je použitelná pouze pro splachování toalet a pisoárů, praní, úklid, mytí vozidel, závlahu, vodní prvky**

nebo kropení komunikací (zákon č. 258/2000 Sb., o veřejném zdraví, § 3 odst. 7), tedy určitě ne k mytí rukou nebo nádobí. Pro pořádek připomínám, že ochranné nápoje jsou zcela jinou disciplínou. Ale abych se vrátila ke studnám... Protože podle poznatku akreditovaných laboratorů stále více než 80 % analyzovaných vzorků vody neodpovídá hygienickým požadavkům, je důležité z hlediska ochrany lidského zdraví vědět, jak na tom právě ta naše studna je. Z vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody vyplývá, že **nejméně jednou ročně je třeba zajistit technickou prohlídku studní a jejich nejbližšího okolí a odstranění zjištěných závad**. Nejedná se tedy pouze o kontrolu kvality vody, ale také o to, zda je studna vodotěsně krytá, nepřístupná manipulacím a nedochází k průniku povrchové vody a nečistot. Dále je třeba zkontrolovat, zda plocha kolem studny do vzdálenosti 10 m není kontaminována a nejsou na ní dovoleny činnosti, které by mohly kvalitu vody zhoršovat (např. použití herbicidů, hnojiv nebo jiných nebezpečných látek). **Rozbor vody ve zkrácené formě je legislativou stanoven 1 x ročně**, na základě vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, a úplný rozbor se provádí v termínech odpovídajícím rizikům znečištění, které stanovuje vlastník/provozovatel studny. Ten pak zpracovává i provozní řád podle vyhlášky č. 216/2011 Sb., o náležitostech manipulačních řádů a provozních řádů vodních děl (kde jsou mj. uvedeny základní údaje o používaných chemických přípravcích, podmínky údržby, plán kontrol provozu a technického stavu studny a rozvodu vody apod.) a v určitých případech má studna dokonce provozní řády dva, pokud je napojena na vodovod pro veřejnou potřebu (zákon č. 258/2000 Sb.,

o ochraně veřejného zdraví).

Protože kvalita pitné vody je životně důležitá, vztahuje se na tuto problematiku úměrně velké množství legislativy a norem, které by zde zabraly velké místo. My si však tradičně vystačíme se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a jeho § 102 (povinnosti zaměstnavatele zajišťovat mj. ochranu zdraví), § 106 odst. 1 (právo na ochranu zdraví zaměstnanců) a § 322 (právo odborových organizací na výkon kontroly nad zaměstnavatelem v oblasti BOZP). Z výše uvedeného dostatečně vyplývá, že zaměstnanci i ZO OSŽ mají právo na odpovědi od zaměstnavatele, i když není přímo vlastníkem studny.

Pokud se někdo při čtení těchto řádků orosil (a nemyslím z toho vedra, které je teď venku), můžu ho uklidnit, že se nic z toho nevztahuje na soukromé studny, pokud nejsou využívány k podnikání. Ale kontrola toho, co máme doma a v práci je určitě nutná, minimálně pro čisté svědomí a čistou vodu...

Problematika BOZP patří k nejdůležitější náplni odborové činnosti

KAŽDÁ ZÁKLADNÍ ORGANIZACE OSŽ BY MĚLA MÍT VE SVÝCH ŘADÁCH VYŠKOLENÉHO INSPEKTORA BOZP

Na školení pro členy NeRV Odborového sdružení železničářů, které se konalo 14. září na Lesní chatě v Kořenově, se role lektora ujal svazový inspektor oddělení BOZP OSŽ Jaroslav Leština.

Zaměřil se na poměrně širokou oblast právních i dalších předpisů, které se týkají bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Zdůraznit můžeme:

- předpisy na ochranu života a zdraví,
- předpisy hygienické a protiepidemické,
- technické předpisy, technické dokumenty a technické normy,
- stavební předpisy,
- dopravní předpisy,
- předpisy o požární ochraně,
- předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými pří-

pravky a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví.

Foto: Filip Houdek

Po letních měsících, prázdninách a dovolených se vracíme do školy a do práce, a v naší zdravotní rubrice pokračujeme, kde jsme v červnu skončili – **jiné nádory plic a průdušek**.

Karcinoid – patří k **maligním tumorům neuroendokrinního původu**. **Schopnost těchto buněk produkovat hormonální produkty, které jsou identické s produkty buněk nervového systému.** Pohlaví je zastoupeno rovnoměrně, ve věku nad 50 let jsou 2x více zastoupeny ženy. Dva vrcholy věkového výskytu: mezi 15.–25. rokem a mezi 65.–75. rokem. Průměrný věk je 47 let. Je zastoupen 1–2% mezi plicními nádory. Mohou být nalezeny v kterékoliv části těla, nejčastěji v gastrointestinálním traktu a v plicích. Rostou často endobronchiálně (prostor uvnitř průdušek/bronchů).

Rozlišujeme: typické karcinoidy TC a atypické karcinoidy AC podle histologických kritérií (buněčná morfologie, mitotický/dělení/ index – méně než 2 mitózy na 2mm² a žádné nekrózy) užitečný prognostický faktor. Karcinoidy patří mezi neuroendokrinní nádory, které zahrnují – **nízce maligní typické karcinoidy, středně maligní atypické karcinoidy, vysoce maligní velkobuněčné neuroendokrinní karcinoidy LNEC a malobuněčné karcinoidy SCLC**, vzácná je **kombinace karcinoidu s adenokarcinomem**. Přežívání je nejdelší u typických karcinoidů.

***Typický karcinoid** může produkovat kortikotropin, vzácně produkuje serotonin, obvykle necitlivý, s metastázami méně než v 15% a s pětiletým přežitím více než v 90%.

***Atypický karcinoid** tvoří 1/3 všech plicních karcinoidů. Mají více agresivní klinický průběh s vyšším výskytem metastáz a horší prognózu (pětiletí přežívání 40–60%).

Přibližně 80% plicních karcinoidů typických i atypických je **lokalizováno centrálně a v plicním hilu**, zbytek je lokalizován periferně. Mohou metastazovat do jater, kostí, mozku, nadledvin a ovarií. Vzácně metastazují do prsou, břišní stěny, sleziny, pankreatu, kůže, retroorbitálně. **Uvolnění tumor-aktivních vazoaktivních substancí do systémové cirkulace je zodpovědné za karcinoidní syndrom** a pravděpodobně i za karcinoidem vyvolané srdeční onemocnění.

Klinický obraz – **hemoptýza** (vykašlání krve z dolních cest dýchacích nebo plic) a **známky bronchiální obstrukce**.

Karcinoidní syndrom vzniká v důsledku vyplavování některých biologických substancí produkovaných nádorem. Nejvýznamnější je serotonin (přenáší nervové signály), histamin (mediátor zánětu), inzulin (snižuje hladinu cukru), bradykinin (roztahuje cévy), prostaglandin (účast na zánětlivých a imunitních procesech). Projevuje se **průjmem, kožním ekzanté-**

mem, záchvatovitým zčervenáním /flush/, bronchospasmus, nemocní mají hypertenzi v plicnici.

Karcinoidní krize – **vystupňované projevy karcinoidního syndromu**. Dochází k ní při punkci nádoru, při stresu, anestezii, po aplikaci sympatomimetik, po požití některých druhů ovoce – kiwi, banány. U nemocných se objeví těžká **hypotenze, bronchospasmus, dušnost**, následuje **hypertenzní krize a oboustranné srdeční selhání**.

Diagnostika. Bronchoskopie, odběr tkáně pro určení morfologické diagnózy, zobrazovací metody k určení **rozsahu tumoru**.

Léčba je **chirurgická** u lokalizovaného onemocnění, **lobektomie** nebo parenchym šetřící **bronchoplastická resekce**. V případech typických karcinoidů menších než 3cm a bez přítomnosti uzlinových metastáz přežívají pacienti 5 let ve více než 90%. Pro nemocné s pokročilým, inoperabilním karcinoidem je možnost **chemoterapie, imunoterapie, symptomatická léčba**.

Benígní nádory plic a průdušek – chondrohamartomy, fibromy, lipomy, myxomy, papilomy, myoblastický myom. Jsou charakteristické **pomalým neinvazivním růstem a neschopností zakládat metastázy**. Bývají zřídka příčinou potíží. Lokalizovány častěji v plicích než v dýchacích cestách. Jsou okrouhlé, ostře ohraničené od okolní tkáně, uloženy periferně. Jejich čas zdvojení se počítá na léta. Nádory, rostoucí v dýchacích cestách, jsou přisedlé se širokou spodinou, stopkaté, endobronchiálně rostoucí adenomy mají charakter polypu. Nejsou patrné na rentgenu hrudníku. **Klinické příznaky** – kašel, **dušnost**.

Diagnostika – zobrazovací metody CT (lipom – tuk, chondrom a chondrohamartom – hrudkovitě či morušovitě kalcifikace, osteom – kostní tkáň), **bronchoskopie, biopsie**.

Léčba. **Chirurgická** u symptomatických tumorů, kde dochází k poruše průchodnosti dýchacích cest a u drobných tumorů, které se nedaří jinak ověřit. **Endobronchiálně lokalizované benígní nádory** mohou být úspěšně sneseny – **laser, elektrokauter**.

Sekundární nádory plic. **Schopnost zakládat vzdálené metastázy odlišuje zhoubné nádory od nezhoubných (benígních).** Některé typy nádorů metastazují časněji a více než jiné, stejný typ rakoviny se může chovat rozdílně u dvou různých pacientů. **Metastázy mají společné, že vznikly složitým a komplexním, víceetapovým procesem:** 1. invaze nádorových buněk do okolních tkání, 2. průnik nádoru do cévy (krevní nebo lymfatické), 3. transport nádorových buněk, které ztratily soudržnost krví nebo lymfou v cévách na vzdálené místo těla, 4. uvíznutí nádorových buněk v kapilárním řečišti cílového

orgánu, 5. uchycení nádorových buněk a jejich vstup z cév, 6. množení buněk uvnitř cílového orgánu a vznik dceřiného ložiska nádoru. Nejčastěji do plic **metastazují** nádory prsu, plic, **trávicí trubice, ledvin, štítné žlázy, hlavy a krku, zhoubné lymfomy, sarkomy, melanoblastom**. Plicní metastázy bývají častěji **metachromní** (po manifestaci primárního nádoru) než **synchronní** (současně s manifestací primárního nádoru). Někdy náhodný rentgenový plicní nález metastázy bývá prvním upozorněním na klinicky němý primární nádor. Mohou být solitární, mnohočetné, drobné, značné velikosti.

Diagnostika. Při znalosti primární lokalizace zhoubného novotvaru nebývá diagnostika složitá. Na **CT** prokážeme subpleurálně metastázy 2mm velké, centrálně 4mm velké. Mívají hladký povrch a intaktní okolí. Často jsou patrné radiální výběžky a nodulární zesílení okolních sept. Vzácný bývá průkaz nekrózy a kalcifikace.

Plice mohou být postiženy – **karcinomatózní lymfangoididou**, dochází k **metastatickému nádorovému poškození mizních cév**. Nejčastěji se takto šíří bronchioalveolární karcinomy a nádory prsu. Vzácnější je metastazování do bronchiálního stromu u karcinomu prsu, ledvin, melanomu. K stanovení **diagnózy** je nezbytná **bronchoskopie**. Metastazování do plic bývá spojeno s poškozením pohrudnice a vznikem pleurálního výpotku.

Léčba se řídí typem primárního nádoru. Solitární (ojedinělé) metastázy, při vyloučení metastáz do dalších orgánů, je možné léčit **chirurgicky – klínovitá resekce, metastazektomie**. Endobronchiálně lokalizované metastázy (v oblasti průdušnice, hlavních bronchů, spojném bronchu, při odstupu lobárních bronchů) lze odstranit použitím **intervenčních endobronchiálních terapeutických metod – laser, elektrokauter**.

NEDRÁŽNÍ SPORTUJÍ S PLNÝM NASAZENÍM CELOREPUBLIKOVÝ TURNAJ V PÉTANQUE MUŽŮ A ŽEN PRO ROK 2023

Výsledky turnaje v pétanque – NeRV 2023

1. místo	MUDr. Gabriela Richtterová	Oldřich Sobol
2. místo	Ivana Opletalová	Jan Buchta
3. místo	Luděk Šebrle	Milan Sedlák

Odborové sdružení železničářů s organizačním zajištěním NeRV OSŽ připravilo Celorepublikový turnaj nedrážních členů OSŽ v pétanque mužů a žen pro rok 2023.

Čestnou ředitelkou byla Bc. Renata Dousková, místopředsdkyně OSŽ, hlavním rozhodčím Tomáš Šlachta, místopředseda NeRV OSŽ a organizačními pracovníky Lukáš Chromek, předseda ZO OSŽ a Stanislav Foltýn, předseda Výboru TSS.

Pravidla jsou stanovena směrnicemi OSŽ pro organizování sportovních akcí, účastníci vytvořili dvanáct dvojic losováním.

O sportovním nasazení hovoří titulek, ale plně ho dokumentují rovněž fotografie. V letošním roce – až na chladný vítr – sportovcům NeRV přálo také počasí. Bylo slunečno.

Na snímcích (zleva) vítězná dvojice MUDr. Gabriela Ritterová a Oldřich Sobol, druhé místo obsadili Ivana Opletalová a Jan Buchta, třetí skončili Luděk Šebrle a Milan Sedlák

Sportovci NERV OSŽ jsou lepší než vládní konsolidační balíček

S nadsázkou řečeno zatím, co konsolidační balíček současné vládní koalice táhne občany České republiky směrem dolů (zdá se), sportovci NeRV OSŽ jdou v dosažených výsledcích nahoru.

Abychom zase příliš nejásali, bylo to „jen“ o jeden stupínek výše než loni. Ale bramborová medaile není nikdy k zahoezení, jen ukazuje, že příště je třeba jít opět výš.

To se týká také jednotlivců. Loni přišla o první místo Jana Handrejchová, neboť byla o nějaký ten pátek mladší než její soupeřka se stejným počtem bodů. Letos o první místo přišel František Záděra, neboť byl podle nových kritérií o dvě sekundy pomalejší v jízdě na koloběžce než jeho soupeř se stejným počtem bodů.

Letošní VI. seniorské hry se konaly ve dnech 4. až 6. září v letním táboře Železníčář v Podštějně. Čestným ředitelem byl předseda OSŽ Mgr. Martin Malý, ředitelkou předsedkyně RRS OSŽ Danuše Polášková a ředitelem Petr Chovanec z RSK OSŽ Olomouc.

Her se zúčastnilo osm osmičlenných družstev z celé republiky, každé družstvo bylo složeno ze čtyř žen a čtyř mužů. Na programu bylo devět disciplín, počínaje jízdou na koloběžce a konče hodem míče na basketbalový koš. Soutěžící seniory pozdravili starosta obce Potštejn Petr Dostál a předsedkyně Rady seniorů ČR Lenka Desatová, za pořadatele popřáli příjemné prožití sportovního klání místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV OSŽ Renata Dousková

a vedoucí Mezinárodního oddělení OSŽ Ondřej Šmehlík. V průběhu her navštívili soutěžící také předseda OSŽ a čestný ředitel her Martin Malý, místopředseda OSŽ Petr Štěpánek a Vladislav Vokoun.

Bližší informace jsou uveřejněny na www.osz.org a ve čtrnáctideníku Obzor č. 17/2023. V Nedrážním Obzoru se ke sportovním hrám ještě vrátíme ve fotogalerii.

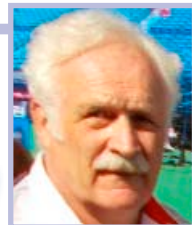

Družstvo seniorů NeRV OSŽ a zástupci organizátora OSŽ: (sedící zleva) Alena Uhlířová – zdravotnice, Blanka Sponarová, Eva Libalová, Jana Jírová a Dragoslava Váchová, (stojící zleva) Milan Sedlák – šéfredaktor, Bc. Renata Dousková – místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV OSŽ, Miroslav Novotný – vedoucí družstva, Oldřich Lošťák, Emanuel Šmíd, Jiří Dörrich, František Záděra a Daniela Houdková – redaktorka

Ženy	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	

Ženy	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
Amorínská Zlínka	1	0	4	2	1	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2	4	2	3	2

Šťastná třináctka DOVOLENÝCH V BULHARSKU

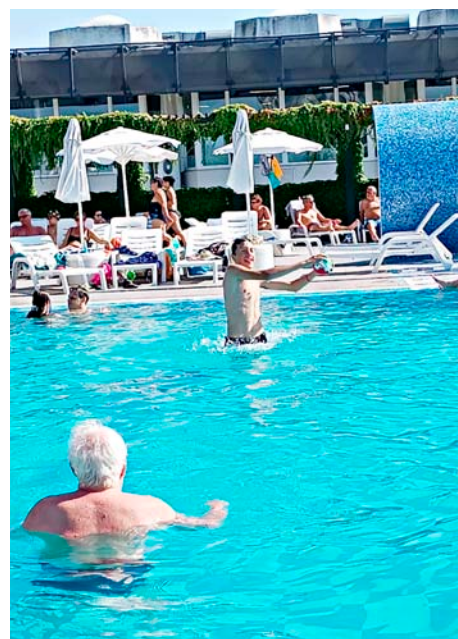
Líté boje jsme sváděli také ve „Water- Polu“

Bulharská kuchyně je všestranná a hlavně velmi chutná

Říká se, že prý třináctka je nešťastné číslo!? Pokud se to týká rekreace v Bulharsku, tak to stoprocentně neplatí!

Letos jsme pro změnu vyzkoušeli šestý hotel na celém bulharském pobřeží od Nesebaru po Svati Vlas a s manželkou a vnukem celou dovolenou „prospotovali“. Celodenní koupání a chytání „bronzu“ – ať už v moři či hotelovém bazénu – Water-Polo, stolní tenis v hotelu, jízda tobogánem – to dokonale prověří tělo. Ještě, že rozmanitá bulharská kuchyně je plná ovoce, zeleniny, kvalitních mas, včetně mořských plodů, výtečných polévek... a ty zákusky! Tím vším jsme doplnili vydané kalorie. A protože i počasí nám přálo a za celých třináct dovolených nás neklamalo, můžu tedy s klidem dál propagovat rekreaci na krásném bulharském pobřeží. Když nevíte kam, tak leťte do Bulharska!!!

Neohrožený gólman české grupy bedlivě sleduje protihráče

Foto: Alena Lošťáková

Moderní čtyřhvězdičkový hotel Burgas Beach splňuje všechna přání rekreantů – z hotelového pokoje také nádherný výhled na moře. V moři se i přes vlny vesele dovádělo

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Roman Fišer – SKANSKA Elektro

Ing. Karel Souček – Drážní úřad

Ivana Opletalová – DZ Plzeň

Jana Geigerová – SKANSKA Elektro

Vlastimil Němec – ŽPSV Uherský Ostroh